



Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Tractatvs De Extrema Vnctione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94788)

TRACTATUS

DE

EXTREMA VNCTIONE.

DIFFICULTAS PRIMA.

Quid sit Extrema Vnctio.



Vt à nomine exordiamur, Sacramentum Extremæ Vnctionis dicitur *Extrema Vnctio*. Dicitur *Vnctio*, quia hæc est materia proxima ipsius; & dicitur *extrema*, tum quia confertur homini existenti in extremo termino vitæ, tum etiam, quia est vltima & extrema qua viator vngitur: quia primò, quando baptizatur, vngitur in vertice; & secundò, quando confirmatur, vngitur in fronte; & tertio, quando ordinatur Sacerdos, vngitur in manibus, & quando consecratur Episcopus, vngitur in capite & in manibus; & tandem quartò, quando ipsi in extremis existenti confertur Sacramentum Extremæ Vnctionis, vngitur in pluribus partibus, vt postea dicimus.

Ad rem verò accedendo, Extrema Vnctio definiri potest physicè per suas partes physicas, quòd sit *Vnctio exterior olei benedicti, in aliquibus partibus corporis, à Presbytero facta sub prescripta forma verborum*. Metaphysicè verò definiri potest Extrema Vnctio, quòd sit *Sacramentum confortatum, ad spem vitæ æternæ*: quia definitur per Sacramentum, quòd est genus ad Extremam Vnctionem; & per *confortatum ad spem vitæ æternæ*, quòd est differentia, qua distinguitur ab aliis Sacramentis novæ legis.

DIFFICULTAS II.

Utrum Extrema Vnctio sit Sacramentum novæ legis.

Heretici antiqui, & etiam nostri temporis, constanter negant, Extremam Vnctionem esse Sacramentum novæ legis, quia id non constat ex Scriptura. De Fide tamen est, Extremam Vnctionem esse Sacramentum novæ legis, gratiam conferens. Ita definitum est ab Eugenio IV. in suo Decreto fidei, & à Tridentino sess. 14. cap. & can. 1. & id constat ex perpetua traditione Ecclesiæ, quam nobis scriptam reliquerunt Innocentius I. in Epistola 1. ad Decentium, cap. 8. & Innocentius III. cap. vnic. de Sacra vñctione, & plures alij Patres, quos refert Bellarminus de Extrema Vnctione cap. 4. Et id satis indicat Iacobus cap. 5. *Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros*

*Eugen. IV.
Trident.*

Innocent. I.

*Innoc. III.
Bellarmin.*

cap. 5. *Infirmatur quis in vobis? inducat Presbyteros*

Ecclesia, & orent super eum, vngentes eum oleo in nomine Domini, & oratio fidei saluabit infirmum, & alleviabit eum Dominus, & si in peccatis sit, remittentur ei. In quibus verbis sermonem esse de Sacramento Extremæ Vnctionis, supponunt Eugenius IV. & Tridentinum dicto cap. 1. Et ex eis verbis non leuiter deducitur, Extremam Vnctionem esse Sacramentum, quia in eis vñctioni & orationi fidei, factis à Presbytero, quæ sunt quid sensibile, tribuitur remissio peccatorum, quæ non fit absque gratia iustificante.

Quòd si obijcias Primò, Iacobum exigere in ministro illius vñctionis, de qua ipse loquitur, fidem, dum ait, *Oratio fidei saluabit infirmum* (id est, liberabit infirmum à periculo mortis) quæ non requiritur ad valorem Sacramenti Extremæ Vnctionis: & etiam tribuere alienationem infirmi soli orationi, effectus autem Sacramenti Extremæ Vnctionis etiam tribuitur vñctioni; ergo Iacobus non loquitur de Sacramento Extremæ Vnctionis. Respondemus, verba quibus minister vngens vitur, dici à Iacobo orationem fidei, non ob fidem ipsius ministri, sed quia sunt verba quibus fide diuina credimus perfici Sacramentum Extremæ Vnctionis; & consequenter quibus causatur effectus illius: & Iacobus ita tribuit orationi fidei saluationem, & alienationem infirmi, vt non excludat vñctionem. Quòd dicta orationi tribuit, quia oratio fidei est forma, cui absolute tribuitur effectus; præsertim, quòd Iacobus insinuat etiam provenire ab vñctione, dum immediate ante hæc verba, *& oratio fidei saluabit infirmum*, præmittit vñctionem.

Quòd si secundò obijcias, in prædictis verbis Iacobi promitti sanitatem animæ & corporis vñctioni & orationi fidei; sed non confert infallibiliter sanitatem corporis, vt experientia constat, ergo neque animæ, quia eodem tenore verborum vtrique promittitur; ergo in dictis verbis non continetur Sacramentum Extremæ Vnctionis, quia hoc infallibiliter confert sanitatem animæ.

Respondemus, quòd quamuis eodem tenore verborum vtrique sanitas promittatur, & ob id vtrique infallibiliter conferatur, diuerso tamen modo vtrique promittitur & confertur: quia sanitas animæ absolute, corporis verò non nisi conditionaliter, nempe si expediat animæ, vt aduertunt Eugenius IV. & Tridentinum vbi supra, & Iacobus.

& satis conuenienter: quia quamuis conueniens sit semper conferre sanitatem animæ, sed non semper corporis, quia hæc non semper expedit animæ.

Ad fundamentum ergo hæreticorum constar, ex Scriptura deduci, Extremam Vnctionem esse Sacramentum conferens gratiam: & quamuis ex ea non deduceretur, nihil obstat, quia ad id sufficeret traditio Ecclesiæ, quæ id semper tenuit & credidit.

DIFFICULTAS III.

Utrum Sacramentum Extremæ Vnctionis fuerit à Christo institutum, & quando.

Hugo de S. Victore. Magister.
Circa prius, quamuis Hugo de S. Victore 2. de Sacramentis parte 15. cap. 2. & Magister in 4. d. 23. existimauerint, Sacramentum Extremæ Vnctionis non fuisse à Christo sed à Iacobo institutum, iam tamen absque iniuria Fidei negari non potest fuisse à Christo institutum, quia Tridentinum id definit generaliter de omnibus sepeem Sacramentis sess. 7. can. 1. de Sacramentis in genere, & specialiter de Extrema Vnctione sess. 14. cap. 1. affirmans fuisse à Christo institutum, & à Iacobo commendatam & promulgatam, supponens non fuisse à Iacobo institutam, ac proinde immediatè à Christo, & non mediante Iacobo, sicut etiam reliqua Sacramenta, quod Tridentinum traditioni diuinæ innixum definiuit. Vnde quòd id non constet ex Euangelio, non obest, quia ad id affirmandum sufficit traditio diuina.

Trident.
Circa posterius, quod incertum est, in primis sunt qui existimant Sacramentum Extremæ Vnctionis institutum fuisse à Christo, multo tempore ante ultimam cœnam & passionem, quando Marci 6. misit Apostolos ad prædicandum, & curandum infirmos vnctione olei. Id tamen absque fundamento aliquo & vestigio dicitur, quia huic vnctioni nullus alius effectus tribuitur, quàm sanitas corporalis, & non spiritalis, quæ est propria Sacramentorum: imò id dicitur contra rationem, quia vnctio hæc etiam fiebat non baptizatis, & ab Apostolis nondum Presbyteris: imò id etiam dicitur contra Tridentinum sess. 14. cap. 1. ubi dum ait, Extremam Vnctionem apud Marcum fuisse insinuatam, supponit tunc non fuisse institutam.

Trident.
Secundò alij existimant, Sacramentum Extremæ Vnctionis institutum fuisse in nocte cœnæ, quia ex vna parte generaliter videtur Christum omnia Sacramenta ante mortem instituisse, quia ante hanc instituit Testamentum nouum, sicut quilibet alius suum testamentum ante mortem instituit, quia testamenta morte confirmantur; Sacramenta autem sunt præcipua noui Testamenti: & ex altera parte nullum aliud tempus ad id aptius excogitari potest, quàm illud ultimæ cœnæ, cum in eo Christus longissimè egerit de suo Testamento, & Ecclesiæ statu, & in eo instituerit Eucharistiam & Confirmationem.

Trident.
Tertio alij existimant, & meritò, institutum fuisse post resurrectionem, & ante ascensionem. Et in primis illud instituisse post resurrectionem, credi potest ex eo, quòd Christus instituit hoc

Sacramentum, vt consummatiuum Sacramenti Pœnitentiæ, ad purgandas reliquias peccatorum post Sacramentum Pœnitentiæ relictas, vt dicemus Difficultate v. 111. ac proinde fuit institutum post Sacramentum Pœnitentiæ, quod (vt dicit Tridentinum sess. 14. cap. 1.) institutum fuit post resurrectionem, Ioan. 20. Quòd verò id fuerit factum ante ascensionem, firmiter credi potest, quia non potest credi, Christum, qui in mundum venit pro nostra salute, remedia nostræ salutis instituisse postquam reliquit mundum, & rediit in cælum.

Trident.
Et quamuis in statu legis gratiæ, & noui Testamenti (quod in voluntate Christi dandi gratiam & reliqua dona consistit, quam ipse sua passione confirmauit) Sacramenta non sint parum præcipua, non tamen fuit necessarium ipsa ante mortem Christi institui, vt morte ipsa confirmarentur, quia ipsa non fuerunt formaliter Testamentum, nec pars Testamenti, sed tantùm fuerunt obiectum diuine voluntatis, quæ non fuit quoad omnia media volita ante mortem executioni mandata, sicut nec quoad omnem collationem gratiæ, & aliorum donorum.

DIFFICULTAS IV.

Quæ sit materia remota Sacramenti Extremæ Vnctionis.

Eugen. IV.
Conueniunt Catholici, materiam essentialem Extremæ Vnctionis, esse oleum oliuarum, quod definit Eugenius IV. in suo Decreto fidei, & apertè deducitur ex Iacobi 5. dum dicitur infirmum vngendum esse oleo, quod absolute & simpliciter dictum, supponit pro oleo oliuarum, sicut aqua pro elementari, & panis pro triticeo: & nihil aliud essentialiter requiri, neque sufficere pro materia huius Sacramenti, quia nullo fundamento, neque vestigio aliquo potest aliud assignari, pro parte materiæ essentialiter requisitæ, neque pro materia sufficiente. Et non obstat oleo quòd sit materia, quòd ipsi aliud miscetur, dum mixtione non corrumpatur oleum, neque desinat esse vsuale, id est, aptum vt ex eo possit fieri vnctio. Conueniunt quoque, necessarium esse quòd oleum oliuarum sit ab Episcopo benedictum.

Est tamen difficultas, An benedictio, & ab Episcopo facta, sit necessaria necessitate Sacramenti, id est, ad valorem Sacramenti, an tantum necessitate præcepti.

Victoria.
Victoria in Summa n. 216. existimat, benedictionem olei non esse necessariam necessitate Sacramenti, sed tantum præcepti: & Caietanus 3. par. quæst. 72. art. 3. admittens benedictionem olei esse necessariam necessitate Sacramenti, addit, non esse necessarium necessitate Sacramenti, quòd benedictio fiat ab Episcopo, sed sufficere quòd fiat à Sacerdote ex dispensatione Papæ, quod Sotus in 4. distinct. 7. art. 3. & alij probabile existimant.

Caietanus.
Reliqui tamen Doctores existimant, benedictionem olei esse necessariam necessitate Sacramenti, & quòd fiat ab Episcopo, & non sufficere quòd fiat à simplici Sacerdote, adhuc ex dispensatione Papæ, & meritò: quia Eugenius IV. in suo Decreto, & Patres Tridentini sessione 14. cap. 1.

cap. 1. intendentes assignare & prescribere materiam essentialem Extremæ Vnctionis, & totalem, & eam dogmaticè tradere, definiunt, materiam Extremæ Vnctionis esse oleum ab Episcopo benedictum: quod absolute definiunt, & absque ullo addito & limitatione; id autem nulli alij fundamento innixi definiunt, quàm perpetuæ traditioni Ecclesiæ.

Ita tamen benedictio Episcopalis olei requiritur ad valorem Extremæ Vnctionis, ut ad hoc sufficiat quomodolibet benedici inuocatione Dei, sicut diximus in benedictione Chrismatis; quia credi potest, Christum nullam formulam benedictionis prescripsisse, eam tamen prescripsit Ecclesiæ, quæ necessitate præcepti obseruanda est.

DIFFICULTAS V.

Quæ sit materia proxima Extremæ Vnctionis.

Conueniunt Doctores, materiam proximam Extremæ Vnctionis esse vnctionem ex oleo oliuarum factam. Quod significat Iacobus c. 5. dum ait, *Vngentes eos oleo*, & supponit Tridentinum sess. 14. cap. 1. dum ait: *Vnctio aptissime Spiritus sancti gratiam, qua inuisibiliter egrotantis anima inungitur, representat*. Et ratione constat, quia dicta Vnctio est actualis vsus materia remota, & supra quam cadit forma Extremæ Vnctionis, nempe, *Per istam sanctam Vnctionem*, &c. Conueniunt quoque, dictam Vnctionem esse materiam sufficientem, & totalem, & quia supra eam solam cadit tota forma huius Sacramenti, & quia solum oleum est materia remota illius.

Circa qualitatem Vnctionis, quamvis conueniens sit vnctionem fieri in modum Crucis, non tamen est necessarium, adhuc ex præcepto, ut aduertunt Egidius disp. 19. num. 7. & Reginaldus cap. 9. quia neutra necessitas deduci potest ex aliquo fundamento, quia dispar est ratio de vnctione Confirmationis, quia hac insignitur quis miles ad defendendam Crucem Christi coram tyranno, non verò vnctione Extremæ Vnctionis.

Circa quantitatem verò vnctionis ad valorem huius Sacramenti, tanta pars hominis requiritur & sufficit vngi, & tanto oleo, quanta sufficit & necessaria est, & quanto ut fiat vnctio sensibilis, quia hac necessaria est, & sufficit ut quis dicatur simpliciter & absolute vnctus.

DIFFICULTAS VI.

Quot Vnctiones necessarie sint in Sacramento Extremæ Vnctionis.

Eugenius IV. in suo Decreto fidei septem vnctiones requirit in hoc Sacramento, quinque videlicet in quinque sensibus, seu in quinque organis sensuum, & sextam in pedibus, & septimam in renibus: quæ omnes sunt ad minus necessariae necessitate præcepti, ob Ecclesiæ vniuersalis consuetudinem, exceptis vnctione in pedibus, & vnctione in renibus, quæ in aliquibus Ecclesijs ob consuetudinem non sunt sub præcepto, ac proinde neque sunt necessariae, ad valorem Sacramenti. In

quo Doctores conueniunt, quia per vnctiones quinque sensuum, seu organorum illorum, & per formas eis correspondentes, sufficienter significatur remissio omnium peccatorum, quæ est effectus huius Sacramenti, quia omnia peccata, adhuc spiritualia, originantur ab speciebus per sensus acceptis.

Est tamen difficultas, An vnctiones in quinque organis sensuum sint necessariae necessitate Sacramenti, seu ad valorem illius.

Archiepiscopus, & Doctores Louanienses anno Domini M. D. LXXXVI. existimant, Sacramentum Extremæ Vnctionis essentialiter perfici in quavis vnctione, in quouis sensu facta, ita ut qualibet cum forma sibi correspondente sit essentialiter Sacramentum, imò est essentialiter totale, quamuis non totale integraliter, sed partialiter: sicut sunt plures ordinationes, & etiam species panis & vini in Eucharistia: quod probabile existimat Egidius disput. 19. dub. 5. Probari autem potest: quia quævis vnctio in quouis sensu per se est integra & sufficiens ut homo dicatur simpliciter & absolute vnctus, & forma cuiuslibet correspondens habet significationem independentem ab alijs formis, ergo qualibet vnctio in quolibet sensu cum forma sibi correspondente est sufficiens ad Sacramentum essentialiter perfectum, vixit sufficiens ad significandum, & consequenter ad conferendum vnctionem spirituales animæ, sicut qualibet ordinatio, cum forma sibi correspondente sufficit ad perficiendum essentialiter Sacramentum ordinationis, quamuis non integraliter.

Sotus verò in 4. dist. 23. quæst. 1. artic. 3. Belarminus cap. 10. Valentia disput. 8. quæst. 2. puncto 2. Adamus Tannerus disp. 7. dub. 1. & communiter Doctores dicunt, quinque vnctiones quinque sensuum esse essentielles, seu necessariae necessitate Sacramenti, ita ut qualibet deficiente, non sit essentialiter Sacramentum, & merito, Primo, quia vnctiones in quinque sensibus semper sunt adhibite absque dispensatione; ergo absque grauissimo fundamento, quod verè non est, negari nequit, eas omnes ad essentiam & valorem Extremæ Vnctionis indiuisibiliter requiri. Secundo, quia qualibet forma singulis vnctionibus correspondens, habet sensum & significationem dependentem ab alijs formis, quia remissio mortalium, quæ originantur ab vno sensu, & per formam vnctioni ipsius correspondentem, significatur, dependet, dependentià comitante à remissione mortalium, quæ originantur à quouis alio sensu, & significatur & fit per formam correspondentem vnctioni illius sensus à quo originantur, quia vnum mortale non remittitur absque alio; ergo omnes quinque vnctiones indiuisibiliter pertinent & requiruntur ad essentiam Sacramenti Extremæ Vnctionis: significatum autem formæ vnius ordinationis, non pendet à significato formæ alterius ordinationis, neque ministerium vnius à ministerio alterius.

Vnde ad rationem pro aduersarijs respondemus, quòd etiam si quævis vnctio, in quouis sensu facta sufficiat, ut homo sit simpliciter vnctus, sed non ut sit vnctus in omnibus partibus, à quibus originatur tota in firmitas animæ, quæ quando est mortalis, simul est auferenda; neque forma vnius vnctionis, absque formis aliarum sufficit ad

ad totius infirmitatis sanitatem significandam, non solum significatione humana, seu ex hominum institutione, sed neque significatione diuina & Sacramentali, ac proinde omnes vnctiones & formae simul indiuisibiliter causant gratiam, sicut simul indiuisibiliter significant Sacramentaliter.

Ita tamen necessarium est necessitate praecepti & Sacramenti, vnctiones fieri in quinque sensibus, seu in quinque organis sensuum, vt ad valorem Sacramenti non sit necessarium, vnctionem fieri in duobus partibus cuiuslibet sensus, v.g. in duobus oculis, & in duobus auribus, & in duobus naribus, sed sufficiat in vna tantum parte, quia vnus partis vnctione, sensus seu organum sensus absolute & simpliciter vngitur, est tamen necessarium necessitate praecepti ob consuetudinem Ecclesiae, ac proinde omittendum non est, nisi vrgeat necessitas aliqua, aut periculum omittendi vnctiones in reliquis sensibus. Neque ad valorem Sacramenti necessarius est ordo aliquis inter dictas vnctiones, quamuis ob consuetudinem Ecclesiae seruandus sit sub praecepto ordo in Manuali praescriptus, ac proinde nequeat absque aliquo peccato inuerti.

Qui autem caret organo alicuius sensus, vngendus est in parte illi propinqua, vt vltus Ecclesiae obtinet.

DIFFICULTAS VII.

Quae sit forma Sacramenti Extremae Vnctionis.

Conueniunt Catholici, formam Extremae Vnctionis esse verba illa quae praescribuntur ab Eugenio IV. in suo Decreto, & a Tridentino sess. 14. cap. 1. nempe, *Per istam sanctam Vnctionem, & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti per visum, amen.* & sic de alijs vnctionibus aliorum sensuum. Vnde, iuxta ea quae diximus Tractatu de Sacramentis in genere, Disputatione 1. Difficult. xii. & sequentibus, quaecumque alia verba, quoad sensum praedictis aequalentia, sufficiunt pro forma Extremae Vnctionis.

Est tamen difficultas, An ad valorem Extremae Vnctionis ita necessaria sit forma modo deprecationis collata, vt traditur ab Eugenio IV. & a Tridentino, vt ad illum non sufficiat, si conferatur modo indicatio seu affirmatio.

Richardus in 4. dist. 23. art. 1. q. 4. Paludanus q. 1. art. 2. Albertus art. 4. Durandus q. 3. & Adamus Tannerus dub. i. dicunt, ad valorem Extremae Vnctionis sufficere formam modo indicatio seu affirmatio prolata, nempe, *Vngo te in indulgentiam cuiuscumque, quod deliquisti per visum, amen;* & sic de alijs. Primum, quia in alijs Sacramentis sufficit forma modo indicatio prolata, ergo etiam in hoc. Secundum, quia apud Mediolanenses tempore Ambrosij, & olim apud Venetos, forma Extremae Vnctionis proferebatur modo indicatio, nempe *vngo te*, nulla deprecatione superaddita.

Sotus vero in 4. dist. 23. quaest. 1. art. 4. Suarez disp. 40. sect. 3. Aegidius disp. 19. dub. 4. & communiter Doctores dicunt, ad valorem Extremae Vnctionis non sufficere formam modo indicatio prolata, absque deprecatione pro remissione

peccatorum, & merito: quia id obtinet consuetudo Ecclesiae, quae semper vsa est forma deprecatoria pro peccatis, & id significat Iacobus cap. 5. dum ait, *Et orant super eum, & oratio fidei,* &c. in quibus verbis continetur forma huius Sacramenti, & in eis continetur & significatur deprecatio. Accedit quod forma deprecatoria est sufficiens ad valorem huius Sacramenti; ergo ad id non sufficit forma indicatio, quia haec non aequiualeat deprecationi quoad sensum, & in nullo Sacramento sunt duae formae non aequiuales quoad sensum.

Addimus, vt contra Sotum, Suarez, Adamum, & alios aduertunt Didacus Nugnus 3. part. q. 23. art. 8. & Bonacina dist. 9. q. vltima, pun. 3. ad valorem Extremae Vnctionis non sufficere hanc formam, nempe, *Vngo te, vt per suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti,* &c. quia in his verbis non continetur deprecatio circa Deum, qua minister de facto deprecetur Deum pro remissione peccatorum, sed tantum continetur remissio tamquam finis intentus a ministro, vt denotatur per illam particulam *vt*.

Ad primam ergo rationem respondemus, in alijs Sacramentis sufficere (imò necessariam esse) formam indicatiam, non tamen in hoc quia Christus sic voluit & instituit, vt ex dictis deducitur: congruentia autem huius discriminis est, quia minister huius Sacramenti institutus est instar Medici qui vnctione sanat, & non instar imperantis seu superioris; in alijs vero institutus est vel instar iudicis, vt in Sacramento Poenitentiae, vel instar superioris, vt in Sacramentis Baptismi & Confirmationis & Ordinis, vel instar contrahentis, vt in Sacramento Matrimonij.

Ad secundam respondemus, difficile credendum esse, apud Mediolanenses & Venetos verbis indicatio non fuisse superadditam veram aliquam deprecationem erga Deum, nostra deprecationi aequiualem: quod si ita non fiebat, vt potuit errari, & non fieri, id debuit corrigi, & Ecclesiae ipsorum debuerunt Romanae accommodari, vt modò fit.

Addimus, verba illa, *sanctam, & piissimam, & illa, suam misericordiam*, saltem esse necessaria necessitate praecepti ob consuetudinem Ecclesiae, ac proinde non posse absque peccato omitti, imò & mortali, quando recipiens non admonetur de periculo nullitatis: est tamen verisimile, non esse necessariam necessitate Sacramenti, quia illis deficientibus manet idem sensus integer. Et idem sentiunt Aegidius & Reginaldus, Bonacina & Adamus de particula significante sensum qui vngitur, nempe, *per visum, per auditum,* &c.

Circa inuocationem Trinitatis conueniunt Doctores, non esse necessarium necessitate Sacramenti; dissentiunt tamen, an sit necessaria necessitate praecepti. Paludanus & Angelus affirmant: Petrus Ledesma & Suarez negant. Nos tamen, vt optime Aegidius, asserimus, in vnaquaque Ecclesia seruandam esse consuetudinem illius sub praecepto.

Repetere quoque integram formam ad vnctionem cuiusque sensus, ad minus est necessarium necessitate praecepti, & praecepti grauis, quando suscipiens non admonetur de periculo nullitatis: esse tamen necessarium necessitate Sacramenti, non est certum, sicut non est certum esse

Richardus.
Paludan.
Durandus.
Tanner.

Sotus.
Suarez.
Aegidius.

Eugenius.
Bonacina.

Aegidius.
Reginaldus.
Bonacina.

Paludanus.
Angelus.
Ledesma.
Suarez.

fic necessarium plus quam vnā vnctionem. Est tamen verius, sicut verius est esse sic necessarias quinque vnctiones quinque sensuum, quia vnctio absque forma sibi correspondente, non sufficit ad valorem Extremæ Vnctionis. Nihilominus credimus, hanc vnīcam formam sufficere ad valorem, nempe, *Per istas sanctas Vnctiones, & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti per visum, auditum, odoratum, gustum, & tactum.* interim vngendo organa quinque sensuum; quia hæc forma æquiualeat quinque formis repetitis, cum per ipsam significentur quinque illæ vnctiones, sicut etiam Tractatu de Baptismo Disputatione 11. Difficultate VIII. dicimus, ministrum posse plures valide baptizare illis verbis semel prolatis, *Ego vos baptizo in nomine Patris, &c.*

DIFFICULTAS VIII.

Quos effectus tribuat Sacramentum
Extremæ Vnctionis.

Trident.

Conueniunt Doctores, per Extremam Vnctionem, siue per se & primario, siue per accedens & secundario, conferri gratiam iustificantem, qua remittantur peccata si quæ sint, & cui sunt annexa auxilia gratiæ, quibus infirmus excitatur & confortatur ad spem vitæ æternæ, & quibus fortiter resistit tentationibus demonis tunc vehementius tentantis; & etiam conferri sanitatem corporis, quando expedit animæ. Quos effectus exprimit Tridentinum sess. 14. in Proœmio de Sacramento Extremæ Vnctionis, & cap. 2. & satis insinuat D. Iacobus cap. 5. dum ait, *Et oratio fidei saluabit* (id est liberabit à periculo mortis) *infirmum, & alleviabit eum Dominus* (id est confortabit & excitabit, ut dicitur in Græco) *& si in peccatis sit, remittentur ei.*

Sotus.
Bonavent.
Richardus.
Durandus.
Bellarminus.
Vasquez.
Suarez.
Ægidius.
Trident.

Ita tamen per Extremam Vnctionem remittuntur peccata, ut non tantum remittantur quoad ipsorum reliquias, in quo conueniunt Doctores, sed etiam remittantur quoad culpam, ut contra Sotum in 4. dist. 24. quæst. 1. art. 2. docent Scotus, Bonaventura, Richardus, Durandus, Bellarminus, Vasquez, Suarez, Ægidius, & communiter Doctores, & expressisse videtur Tridentinum, dum ait: *Res huius Sacramenti, gratia est Spiritus sancti, cuius vnctio delicta si quæ sint adhuc expianda, ac peccata reliquias absterget.* Vbi dum distinguit delicta & peccata à reliquijs peccatorum, & absterfionem delictorum ab absterfione reliquiarum eorum, per peccata & delicta intelligit illa secundum se & quoad culpam, & per remissionem aut absterfionem delictorum intelligit remissionem eorum quoad culpam. Accedit, quod remissio peccatorum quoad culpam proprius significatur verbis Tridentini, quā remissio eorum quoad penam, quibus can. 2. tribuit Sacramento Extremæ Vnctionis remissionem peccatorum, dum in eo damnat dicentes, Vnctionem infirmorum non conferre gratiam, neque remittere peccata. Et idem proprius etiam significatur verbis formæ, nempe, *Indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti, & verbis Iacobi 5. Et si in peccatis sit, remittentur ei.*

Est tamen difficultas, An per Extremam Vn-

ctionem tantum remittantur peccata venialia quoad culpam, an etiam mortalia.

Scotus in 4. dist. 23. quæst. 1. Bonaventura art. 1. quæst. 1. Richardus art. 1. quæst. 5. Durandus quæst. 1. art. 3. & Vasquez quæst. 87. art. 3. dub. 2. & 3. docent, per Extremam Vnctionem tantum remitti peccata venialia quoad culpam, & non mortalia: quod significare videtur Eugenius IV. in suo Decreto, dum nullum alium effectum assignat huic Sacramento, quā sanitatem mentis, & etiam corporis, si animæ expedit; sanatio autem mentis non est liberatio à mortalibus, quia mortalia sunt mors animæ, sed liberatio à venialibus, quæ sunt morbus & infirmitas animæ, & etiam à reliquijs peccatorum. Auctores tamen huius sententiæ variant in modo, quo peccata venialia remittantur per Extremam Vnctionem, quia quidam existimant, non remitti immediate per illam, sed mediante contritione de venialibus, quā Extrema Vnctio excitet: alij verò immediate, præsupposita tamen attritione eorum ut dispositione.

Bellarminus cap. 8. Suarez disp. 41. sess. 1. Henriquez lib. 3. cap. 9. Ægidius disp. 19. dub. 7. & Laymannus tract. 8. cap. 5. & Adamus dub. 2. docent, per Extremam Vnctionem non tantum remitti venialia quoad culpam, sed etiam mortalia, & merito: quia efficaciter satis deducitur ex dictis verbis Iacobi, & Tridentini, & ipsius formæ. Primo, quia in eis generaliter dicitur remitti peccata; peccata autem regulariter supponuntur pro mortalibus, non excludendo venialia. Secundo, quia à Iacobo & à Tridentino dicitur remitti peccata, si quæ sint; appositione autem huius conditionis significatur, peccata, de quibus præcipue est sermo, non inueniri regulariter, & tamen peccata venialia regulariter inueniuntur. Tertio, quia verbis illis, *quidquid deliquisti per visum, &c.* positus in forma Extremæ Vnctionis, significatur distributiuè quodcumque peccatum, quod saltem originatiuè potest per sensus committi; per sensus autem peccata mortalia, & non raro, committuntur.

Obseruandum tamen est, quod quamuis per Extremam Vnctionem semper remittantur venialia, non tamen semper mortalia; sed tunc tantum, quando infirmus, qui vngitur, excusatur ab eorum confessione, & contritione perfecta de illis, vel quia infirmo deficiunt sensus, vel loquela, vel memoria peccatorum mortalium, vel quia illi non occurrit virtus contritionis perfecta ad remissionem eorum, vel quia bona fide credit fuisse ritè confessā, vel non esse necessarium suscipere Extremam Vnctionem in statu gratiæ, vel alia de causa, ita ut absque mala fide suscipiat Extremam Vnctionem, ut aduertunt Bellarminus, Suarez, Ægidius, & Laymannus. Et in primis, non semper remittuntur peccata mortalia per Extremam Vnctionem, aliās Christus non necessariò illa subiecit Sacramento Pœnitentiæ: remittuntur tamen in casu susceptionis illius absque mala fide, quia quamuis mortalia sint per se necessariò subiecta Sacramento Pœnitentiæ quia tamen aliquando per accedens non possunt subijci, vel peccator excusatur à confessione illorum, idèd conuenientissimum fuit, & benignitati Christi maximè consonum, ut pro eo ultimo tempore, à quo pendet æternitas, institueretur Sacramentum

mentum pro remissione mortalium in casu dicto, ne infirmus impotentia aut ignorantia inuincibili, aut alia de causa bona fide confessionem eorum & contritionem perfectam omittens, damnetur in æternum. Remissio autem mortalium, quamvis sint mors animæ, dici potest sanatio mentis, quia sunt mors spiritualis, relinquenda vitam physicam animæ. Ad eorum tamen remissionem, & etiam venialium, requiritur attritio omnium eorum, saltem ex morituo comprehendente omnia quæ remittuntur, quia Deus nullum peccatum propria voluntate commissum remittit absque displicentia illius.

Trident.

Abstergit autem Extrema Vnctio peccata venialia, & in casu dicto bonæ fidei, mortalia quoad culpam, ut iam diximus, & omnia quoad eorum reliquias, quod quoad has exprimit Tridentinum cap. illo 2. Hæ autem reliquæ sunt non tantum pœnæ debitæ (quæ non raro restant post remissionem peccatorum quoad culpam) ex quibus plures aut pauciores auferuntur pro maiori aut minori dispositione suscipientis, sed etiam est mæror & anxietas, quæ ex peccato relinqui solent, & in fine vitæ solent maximè vexare, quæ hoc Sacramento auferri solent medijs auxilijs gratiæ, quibus homo confortatur & alleuatur. unde verbo illo formæ, *indulgeat*, remissio seu ablatio peccatorum significatur, non tantum quoad culpam, sed etiam quoad pœnam, & quoad mærorem & anxietatem, modo dicto.

Effectus ergo Extremæ Vnctionis est gratia sanctificans, qua, medijs auxilijs sibi annexis, ægrotus animo infirmus, mœstus, & anxius, confortatus & alleuatus resistit demoni in extremo vitæ (ut significatur in Tridentino in dicto Proœmio, & insinuat a Iacobo cap. 5.) & qua remittuntur peccata quoad culpam si quæ sunt, etiam mortalia, à quorum confessione & perfecta contritione infirmus tempore vñctionis excusetur; & etiam per Extremam Vnctionem confertur remissio dictorum peccatorum quoad pœnam pro ipsis debitam, secundum menturam dispositionis infirmi, & etiam confertur sanitas corporis si animæ expedit.

Et quamvis hoc Sacramentum institutum sit etiam ad conferendam primam gratiam sanctificantem, dicitur tamen viuorum, quia per se absque accidentali quo tantum confert augmentum gratiæ, primam verò gratiam tantum per accidens, quando scilicet quis aliquo accidenti, aut impotentia, aut ignorantia, aut inaduerentia excusatus est à confessione & contritione mortalium. Nihilominus minister potest Extremam Vnctionem conferre infirmo non potenti confiteri, & non recusanti susceptionem illius, quamvis credat infirmum esse in peccato mortali, dum non credat illum carere attritione, & dum non credat tunc illum peccare mortaliter, quia non conteritur perfectè, quæ non debet credere quamdiu ipsi non constet oppositum.

DIFFICULTAS IX.

Quando Extrema Vnctio confert gratiam.

Conueniunt Doctores, per primam tantum vñctionem cum sua forma non conferri totam gratiam Extremæ Vnctionis, quia prima vñ-

ctio cum sua forma non est totum ipsum Sacramentum, quia etiam reliquæ vñctiones cum suis formis pertinent ad essentiam huius Sacramenti, siue diuisibiliter, ita ut quælibet etiam prima sit essentialiter Sacramentum integraliter partiale, siue indiuisibiliter, ita ut in omnibus simul vna ratio Sacramenti indiuisibiliter reperitur, iuxta varios modos philosophandi circa essentiam Extremæ Vnctionis, de quo diximus Difficultate VI.

Est tamen difficultas, An tota gratia Extremæ Vnctionis indiuisibiliter conferatur per omnes vñctiones cum suis formis, quando vltima perficitur & completur; an verò gratia incipiat diuisibiliter conferri à prima vñctione, ita ut cuiuslibet vñctioni cum sua forma correspondeat pars intensiua gratiæ.

Scotus in 4. dist. 23. quæst. vnica ad 2. Paludan. quæst. 1. art. 5. Medina Cod. de Confessione, quæst. 11. satis indicat, per primam vñctionem, & per quamlibet aliam, conferri partem seu gradum gratiæ, cuiuslibet correspondentem, sicut per quamlibet ordinationem; ac proinde gratiam incipere diuisibiliter & particulariter conferri à prima vñctione; & id probabile existimant Suarez distinct. 41. sess. 2. & Egidius disp. 19. dub. 6. quia Extrema Vnctio non minus constat partialibus materijs & partialibus formis, quam ordinatio, ergo vñctio non minus constat partialibus materijs & partialibus formis, quam ordinatio, ergo vñctionibus nō minus correspondent partiales effectus & gradus gratiæ, quam partialibus ordinationibus.

S. Thomas verò in 4. dist. 23. quæst. 1. art. 2. s. Thomas quæstiuncula 1. ad 3. Suarez, Egidius, & communiter Doctores dicunt, nihil gratiæ conferri per Extremam Vnctionem, quousque perficiatur quinta vñctio cum sua forma, & merito: quia generale est omnibus Sacramentis quæ vsu perficiuntur, nihil gratiæ conferre quousque essentialiter perficiantur, ut dicimus Tractatu de Sacramentis in genere, Disputatione 111. Difficultate VI. quia antea non sunt verè Sacramenta; sed Sacramentum Extremæ Vnctionis essentialiter perficitur indiuisibiliter quinque vñctionibus, & formis ipsis correspondentibus, ut diximus Difficultate VI. ergo quousque quinta vñctio, & forma ipsi correspondens sint perfectæ, nihil gratiæ confertur per illud. Confertur ergo gratia in vltimo instanti terminatio quinta vñctionis, aut in instanti vltimo terminatio prolationis suæ formæ, si hæc posterius perficitur quam vñctio, quia in eo vltimo instanti perficitur hoc Sacramentum, siue extrinsecè absque proprio indiuisibili, ut quidam existimant, siue intrinsecè medio proprio indiuisibili. Sacramenta autè quæ vsu perficiuntur, statim ac perfectæ sunt conferunt gratiā independentem à voluntate ministri, quia illa conferunt instar causarum naturalium. Et quoad hoc idem est de remissione peccatorum quoad pœnam, quod scilicet quoad hanc remittantur in eo vltimo instanti; ac de collatione gratiæ, & remissione peccatorum quoad culpam. Auxilia verò gratiæ huius Sacramenti annexa gratiæ huius Sacramenti, & quæ conferuntur contra reliquias peccatorum quando conferuntur, non necessariò conferuntur statim in eo instanti vltimo in quo perficitur Sacramentum, sed in instanti aut in tempore opportuno, sicut & sanitas corporalis quando confertur.

Quod autem Extrema Vnctio constet pluribus vnctionibus, & pluribus formis partialibus, sicut ordinatio, non sufficit vt cuilibet vnctioni cum sua forma correspondeat gratia partialis, sicut responderet cuilibet ordinationi, quia ad essentiam Extremæ Vnctionis omnes vnctiones cum suis formis indiuisibiliter requiruntur, & non sic omnes ordinationes ad essentiam Sacramenti Ordinis, vt diximus Difficultate vi. effectus autem Sacramentalis non provenit nisi ab eo quod habet essentiam Sacramenti.

DIFFICULTAS X.

Qui sint capaces Extremæ Vnctionis.

Conueniunt Primò Doctores, baptizatos, & non alios esse capaces Extremæ Vnctionis, quia Baptismus generaliter est ianua reliquorum Sacramentorum: & id peculiariter significat D. Iacobus cap. 5. illa particula, *in vobis*, dum ait, *Infirmatur quis in vobis?*

Conueniunt Secundò, eos tantum esse capaces Extremæ Vnctionis, qui aliquando vsi sunt ratione sufficiente ad peccandum, non verò infantes, neque à natiuitate amentes: quod vsus Ecclesiæ probat, & significat Iacobus cap. 5. dum ait, *Infirmatur quis in vobis? inducat presbyteros Ecclesiæ.* in quibus verbis supponit, eum qui vngendus est, petiturum Extremam Vnctionem, & ipsi consensurum saltem interpretatiue; quod tantum conuenit illis qui vtuntur aut aliquando vsi sunt ratione. Et non est mirum pro his solis institutam fuisse, quia instituta fuit ad conferendam gratiam, cui annexa sint auxilia ad resistendum dæmoni in extremis vehementer insidiant, & ad remissionem peccatorum, si quæ sint; & soli prædicti sint capaces auxiliorum & peccatorum, non verò infantes & perpetuò amentes.

Potest autem Extrema Vnctio non solum validè, sed etiam licitè conferri adulto, qui habet aut habuit vsum rationis sufficientem ad peccandum, etiam si nondum ad Eucharistiam, adhuc vt Viaticum, admittatur, ob defectum sufficientis discretionis ad id, vt contra Sotum & Viualdum adueniunt Nauarrus cap. 22. num. 13. Suarez tom. 3. disp. 70. & Laymannus cap. 4. quia ad recipiendam Extremam Vnctionem non requiritur tanta discretio, quanta ad receptionem Eucharistiæ, sed sufficit illa quæ sufficit ad receptionem Sacramenti Pœnitentiæ, cuius Extrema Vnctio est consummativa.

Est tamen difficultas, An adultus præditus sufficienti vsum rationis ac peccandum, qui tamen numquam peccauit actualiter, sit capax Extremæ Vnctionis, & ipsi possit validè conferri.

Vasquez disp. 119. cap. 8. & Nugnus quæst. 32. art. 2. partem negatiuam tuerentur, quam indicat videtur Tridentinum sess. 14. in Proœmio ad Extremam Vnctionem, dum ait, hanc esse consummativam pœnitentiæ; quia qui non peccauit actualiter, non est capax Sacramenti Pœnitentiæ. Et ratione probatur, quia ei, qui numquam peccauit actualiter, nequit applicari forma Extremæ Vnctionis, nempe, *indulgeat tibi Deus quidquid deliquisti*, &c. ergo non est capax Extremæ Vnctionis.

Bonauentura verò in 4. dist. 23. part. 2. art. 1.

quæst. 3. Suarez dist. 42. sess. 3. & Agidius dub. 7. partem affirmatiuam meritò tradunt, quam significat Iacobus, dum ait, *& si in peccatis sit, remittentur*. quo supponit, Extremam Vnctionem etiam esse institutam ad aliud quàm ad indulgentiam peccatorum. Et ratione probatur, quia quamuis infirmus non peccauerit actualiter, ex vna parte potest recipere gratiam sanctificantem, cui annexa sint auxilia ad resistendum dæmoni in extremis fortiter tentanti, & ex altera parte forma Extremæ Vnctionis, potest verè & vtiliter applicari ei qui numquam peccauit actualiter; verè quidem, quia particula *quidquid deliquisti*, sumitur conditionatè, vt significat Iacobus illis verbis, *& si in peccatis sit, remittentur ei*; vtiliter verò, quia quamuis deficiat conditio, nempe *si deliquisti*, & ob id tunc non fiat remissio peccatorum, ex vi tamen illius formæ confertur gratia Sacramentalis, respectu cuius forma non habet sensum conditionatum, & ob id illi qui nullatenus peccauit per aliquem sensum, siue illo caruerit siue non, potest verè & vtiliter applicari forma vnctioni illius sensus correspondens: ex quo constat ad rationem aduersariorum. Extrema verò Vnctio dicitur à Tridentino consummativa pœnitentiæ, quia etiam est instituta ad remissionem peccatorum, quæ ignorantia, aut impotentia, aut bona fide non subiiciuntur Sacramento Pœnitentiæ, & etiam ad remissionem pœnarum restantium, eorum quæ subiecta fuerunt.

Conueniunt Tertio Doctores, solos infirmos esse capaces Extremæ Vnctionis validæ, vt significant Eugenius IV. in suo Decreto, & Tridentinum sess. 14. cap. 3. & deducitur ex Iacobo cap. 5. illis verbis, *Infirmatur quis in vobis?* & eos solos infirmos esse capaces illius (quidquid Agidius dicat num. 25.) qui adeò grauius infirmi sunt, vt sint in periculo mortis, quod vsus Ecclesiæ probat, & significant Eugenius & Tridentinum vbi suprà, & etiam Iacobus illis verbis, *& oratio fidei saluabit infirmum*, nempe à periculo mortis. Ad valorem tamen Extremæ Vnctionis non est necessarium, illam conferri adeò grauius infirmo, vt iam agat animam, & sit in articulo mortis, vt constat ex vsu Ecclesiæ, & significat Eugenius IV. dum ait, non debere dari nisi infirmo de cuius morte timetur, vbi supponit, conferri posse infirmo quando timetur mors, adhuc ante articulum ipsum; & Tridentinum, dum ait, conferendam esse infirmis, illis verò præsertim, qui tam periculose decumbunt, vt in exitu vitæ constituti videantur, quia particula *præsertim* denotat etiam posse ante eum articulum conferri: & quia periculum mortis infirmi non potest semper certò cognosci, credendum est, ex institutione Christi Extremam Vnctionem validè conferri infirmo, qui prudenter iudicatur esse in periculo mortis, quamuis verè in eo non sit, quod satis indicant Eugenius IV. dum supponit, posse conferri illi de cuius morte timetur; & Tridentinum, dum ait, conferendam esse infirmis, illis verò præsertim, qui tam periculose decumbunt, vt in exitu vitæ constituti videantur, id est iudicentur.

Ad valorem ergo Extremæ Vnctionis sufficit, conferri ægrotanti periculose (siue in re, siue in existimatione prudente) statim ac periculose ægrotat, saltem in existimatione prudente; nihilominus

Nauarrus.
Suarez.
Layman.

Vasquez.
Nugnus.

Bonauent.

minus expedit eam conferri ad exitum vitæ, ne forte gratia ante mortem amittatur, sed conferenda est antequam infirmus destituatur sensibus, ut eam cum maiori deuotione recipiat. Infirmitas verò de quo dubitatur an uiuat, conferenda est Extrema Vnctio, siue à principio, siue continuando ipsam iam inceptam, non tamen absolute, sed sub conditione, siue exterius expressa, siue interius tantum concepta.

Eugen. IV.
Trident.

Obseruandum est, quòd quamuis Extrema Vnctio non imprimat characterem, ut definit Eugenius IV. & supponit Tridentinum sess. 7. can. 9. de Sacramentis in genere, nihilominus eodem periculo mortis perseverante, nequit validè iterari; in quo Doctores conueniunt, & constat ex usu Ecclesiæ. Addimus, non posse validè iterari, eodem periculo perseverante: quia quoties adest nouum periculum, quamuis infirmitas non cessauerit totaliter, toties potest nouiter conferri, ut aduertunt Suarez & Egidius, quia Extrema Vnctio instituta est pro infirmo periculose laborante, ac proinde quoties nouo laborat periculo, toties iterari potest. Ut verò nouum adsit periculum, non requiritur maius temporis intervallum, quam quòd requiritur ut infirmus dicatur prius periculum euasisse, seu fuisse extrailud.

Suarez.
Egidius.

DIFFICULTAS XI.

Utrum baptizati teneantur suscipere
Extremam Vnctionem.

Conueniunt Doctores, excepto Petro Soto, nullum esse præceptum suscipiendi Extremam Vnctionem, quamuis adsit opportunitas & commoditas illam suscipiendi, quia nullum potest ostendi præceptum; quia non posituum, neque diuinum, neque humanum, quia de neutro præcepto posituum constat; neque præceptum naturale, quia Extrema Vnctio, quamuis sit utilissima ad salutem æternam, & plurimi ob susceptionem illius saluati sint, qui damnarentur si eam non suscepissent, non tamen est simpliciter necessaria, ac proinde non obligat infirmum ex beneficentia, neque ex misericordia erga se ipsum, ex quarum aliqua aut ex utraque oriretur præceptum naturale, si aliquid esset.

In omissione tamen susceptionis illius, potest peccatum, imò & mortale, contingere: aut, si ex contemptu omittatur, iudicando indignum esse, vel puerile, vel pauci momenti, suscipere Extremam Vnctionem; aut, si fortè omittatur cum scandalo, ut posset contingere, quamuis raro, si quis Extremam Vnctionem oblatam recusaret absolute absque vlla causa, quia induceret alios ad suspensionem hæresis, aut contemptus in ipso; secus si recusetur illam data aliqua rationabili causa, præsertim si eam non recusetur absolute, sed tantum non tam citò recipere illam, vel quia credit se non esse in extremis, vel alia de causa.

Obseruandum est, in quo conueniunt Doctores, ante Extremam Vnctionem non esse obligationem suscipiendi Eucharistiam ratione Extremæ Vnctionis, quia de hac obligatione non constat, neque suscipiendi Sacramentum absolutio-

nis, quia ad recipiendam Extremam Vnctionem sufficit status gratiæ, qui contritione perfecta (siue formali siue virtuali) obtineri potest.

DIFFICULTAS XII.

Quis sit minister Extremæ

Vnctionis.

Conueniunt Doctores, ministrum sufficientem & necessarium ad valorem Extremæ Vnctionis, esse Sacerdotem. Et id intendunt Eugenius IV. in suo Decreto, & Tridentinum sess. 14. cap. 3. dum pro ministro Extremæ Vnctionis assignant Sacerdotem: & id significat Iacobus c. 5. dum ait, *Inducat Presbyteros Ecclesiæ*. ubi per Presbyteros non intelligit seniores, sed verè Sacerdotes, ut exponit Tridentinum, & vñs Ecclesiæ ostendit, in qua nullus nisi Sacerdos illam administrat, etiam si infirmus decessurus sit absque Extrema Vnctione, quia deficit Sacerdos.

Eugen. IV.
Trident.

Innocentius verò I. Epistola 1. ad Decentium cap. 8. quando ait, non tantum Sacerdotibus, sed etiam omnibus Christianis in sua & suorum necessitate licere uti oleo sancto ab Episcopo confecto, aut loquitur de usu dicti olei non ad conficiendum Sacramentum, sed ad sanandum corpora; aut si loquitur de usu ad conficiendum Sacramentum, non loquitur de usu actiuo, sed de passiuo, quasi diceret, licere vñgi, sed non nisi à Presbyteris, ut deducitur ex verbis antecedentibus.

Obseruandum est Primò, quòd quamuis quilibet Sacerdos sit sufficiens minister ad valorem Extremæ Vnctionis, nullus tamen, nisi proprius Pastor, aut de ipsius licentia, potest, nisi in necessitate, illam administrare, quia id est proprium officium Pastoris. Et Religiosi non Religiosis administrantes Extremam Vnctionem absque Parochi licentia, ipso facto excommunicantur in Clementina 1. de Priuilegijs. In necessitate tamen, quando aliàs ægrotus moriturus est absque Extrema Vnctione, quilibet Sacerdos, etiam si Parochus ægrè ferat, licet potest illam administrare, ut contra Toletum docent Suarez disput. 44. sess. 2. Valentia disp. 8. quæst. 1. puncto 2. Egidius num. 28. & Reginaldus lib. 28. num. 761. quia Ecclesiæ in ea necessitate interpretatiuè consentit Extremam Vnctionem à quocumque Sacerdote administrari.

Suarez.
Valentia.
Egidius.
Reginald.

Obseruandum est Secundò, quòd quamuis ad valorem Extremæ Vnctionis necessarium sit, quamlibet vñctionem cum sua forma ab eodem ministro fieri, ut significat Iacobus, dum ait, *Inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, vngentes eum, &c.* quo supponit, eundem debere esse vngentem & proferentem verba, & etiam significatur illa particula formæ, *Per istam sanctam Vnctionem*, quia per eam particulam, iuxta communem modum loquendi, significatur actio, prout exercita à proferente: nihilominus diuersæ vñctiones cum suis formis possunt validè à diuersis ministris fieri, ut aduertunt communiter Doctores, quia quælibet forma suæ vñctioni applicata habet perfectum sensum; nequit tamen fieri licetè, nisi in necessitate, quia id est contra vñm Ecclesiæ. In necessitate tamen, ut si qui vñam fecit, statim moriatur, aut aliter impediatur, potest alter licetè vñctio-

vnctiones restantes cum suis formis efficere, quia ex vna parte, quæ a priori ministro fuit facta, fuit validè facta, & ex altera parte Ecclesia non vult infirmum absque Extrema Vnctione perfectè decedere.

Obseruandum est Tertiò, Parochum ex iurisdictione aut ex fidelitate teneri conferre Extremam Vnctionem aegroto ea indigenti, & eam saltem interpretatiuè petenti, quia tenetur non solum necessaria, sed etiam vtilia rationabiliter petenti conferre, præsertim in periculo mortis: nihilominus ad id non tenetur, quando ipsi imminet periculum mortis ex administratione, vt ob pe-

stem infirmi, aut aliter, quamuis infirmus sit abfque Extrema Vnctione decessurus, & quamuis nullum aliud Sacramentum susceperit, vt ex alijs aduerit Adamus disput. 7. num. 62. quia ex vna parte infirmus potest absque Extrema Vnctione per contritionem saluari, & ex altera parte non satis constat, Extremam Vnctionem sufficere ad delenda mortalia quoad culpam. Quando tamen pestis est communis in populo, absque dubio tenetur populum non deferere, & generaliter vngere, quia id est tanti momenti, vt non sit durum eum tunc obligare vt vitam periculo exponat.

